



Daria Jankowiak

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

FORA I PORTALE LITERACKIE, CZYLI SIĘĆ JAKO MIEJSCE INICJATYW PIŚMIENNICZYCH

ABSTRACT

The following paper will discuss selected literary forums and portals as environments in which users can attain, develop and perfect creative writing skills. They will also be examined as spaces enabling the introduction of innovative literary concepts that would be impossible or difficult to put into practice off-line or before the advent of computer networks. Due to these qualities, a description of such forums and portals could balance out the perception of the Internet as a medium promoting profanity and graphomania.

The paper will describe the functioning of literary portals, which can be seen to initiate and promote creative writing on the Internet not merely by constituting hubs for on-line literary activity but mostly through various activities stimulating and encouraging literary production. Examples of such online activities will be provided, and demonstrated to encourage writing activity. They include relay writing, literary slam, and other practices providing non-material, non-financial gratification to writers. Finally, the paper will examine some problematic issues in the functioning of such literary environments.

Key words:

liternet, Internet, creative writing, relay writing, literary slam, literariness, literary portal

1. Wprowadzenie

Działalność portali literackich plasuje się w obszarze literatury, a nawet szerzej – słowa pisanego, łączonego z nowymi mediami. Bogusława Bodzioch-Bryła zwróciła uwagę na trzy tendencje będące konsekwencjami zderzenia literatury w formie tradycyjnej (na papierowym nośniku) z mediami i multimediami. Pierwsza z nich uznaje medialność za silnie realizującą się jako specyficzna właściwość współczesnego tekstu literackiego (w szerokim rozumieniu), co pociąga za sobą różnorodne skutki bądź to w postaci zjawisk całkowicie w literaturze nowych, bądź zmian dokonywanych w obrębie utworów. Kolejnym trendem wymienionym przez Bodzioch-Bryłę jest stopniowe upodabnianie się tradycyjnego kanału informacyjnego do kanałów innego typu (medialnych, multimedialnych). Dowodzi to zaufania, jakim darzone są obecnie najnowocześniejsze techniki przekazu posługujące się obrazem i dźwiękiem, jak również techniki opierające się na interaktywności. Ostatnia tendencja dotyczy krzyżowania się gatunków lirycznych z gatunkami wywodzącymi się z pogranicza rodzajów literackich oraz z formami dzieła medialnego czy multimedialnego (lub pewnymi jego składnikami). Skutkuje to powstawaniem form, które można nazwać paramedialnymi lub paramultimedialnymi, cechujących się przede wszystkim niespotykaną dotąd heterogenicznością¹.

Spectrum nowych możliwości literackich – tak w skrócie można określić rzeczywistość na styku słowa pisanego/twórczości literackiej i internetu. W takim ujęciu, omawiane w artykule literackie fora i portale internetowe postrzegać należy jako platformy do nabywania, rozwoju i doskonalenia umiejętności piśmienniczych, jak również do wprowadzania nowatorskich pomysłów literackich, niemożliwych lub trudnych do wprowadzenia w realiach przed i poza Siecią. Stanowią one niejako przeciwagę do postrzegania Sieci jako miejsca, w którym dochodzi do wulgaryzacji języka i grafomanii. Tym samym omawiane miejsca wpisują się w szerszy krąg zjawisk łączących literaturę i internet, określonych po raz pierwszy przez Jerzego Ablewicza w 2002 r. jako *liternet*². Zgodnie z terminologią Piotra Mareckiego niniejszy artykuł dotyczy szczególnie dwóch kategorii, wyróżnionych przez niego jako elementy składowe struktury *liternetu*, a dokładnie społeczności *liternetowych* oraz życia literackiego w Sieci³.

¹ B. Bodzioch-Bryła, *Na pograniczu literatury i mediów, czyli medialność na papierowym nośniku* [w:] *Granice w kulturze*, A. Radomski, R. Bomba (red.), Lublin 2010, s. 47.

² B. Jarosz, *Liternet – sztuka, moda czy konieczność? Polskie powieści hipertekstowe w Sieci*, <http://www.up.krakow.pl/ktime/ref2006/Jarosz.pdf> [dostęp: 17.01.2013].

³ P. Marecki, *Liternet* [w:] *Liternet. Literatura i internet*, P. Marecki (red.), Kraków 2002.

W artykule omawiam przykłady działalności internetowych portali literackich inicjujących i propagujących piśmiennictwo internetowe, nie tylko poprzez samo funkcjonowanie tychże literackich miejsc w Sieci, ale przede wszystkim poprzez stosowane na portalach i forach literackich formy aktywizacji piśmienniczej ich użytkowników. W tekście przedstawiam formy aktywizacji piśmienniczej w środowisku literackim, a mianowicie: pisanie sztafetowe, pojedynki literackie i gratyfikacje (szczególnie niematerialne, pozafinansowe). Zwracam również uwagę na kilka kwestii problemowych w działalności tychże miejsc inicjatyw piśmienniczych.

Tematyka pojawiającego się w ramach Sieci różnego rodzaju piśmiennictwa jest istotna nie tylko ze względu na same nowe możliwości dostępne internautom zarówno dla zbiorowych, jak i indywidualnych praktyk pisarskich, ale również (jeśli nie przede wszystkim) ze względu na wpływ tychże praktyk na tradycyjny obieg literacki i dotychczasowe funkcjonowanie rynku wydawniczego. Nie ulega wątpliwości, że zmiany dokonujące się w obrębie piśmiennictwa są decydujące dla stanu wydawnictw, perspektyw autorów czy poziomu czytelnictwa. W takim kontekście warte uwagi zdają się wszelkie formy aktywizacji piśmienniczej niezależnie od stopnia ich profesjonalizmu i literackiego poziomu.

Zanim jednak poruszę problematykę form aktywizacji piśmienniczej, warto przyjrzeć się misji działających literackich portali internetowych, a przez to również samemu funkcjonowaniu społeczności literackich w Sieci. Pozwoli to rzucić światła na cele, które przyświecały ich założycielom i pomysłodawcom, jak również na możliwości rozrastania się i rozwoju tych miejsc w Sieci.

2. Cele działalności internetowych portali literackich

Literatura w Sieci, choć stanowi pewną niszę zainteresowań, zaciekawia niejednego internautę. Wystarczy spojrzeć na popularność niektórych literackich serwisów internetowych: Portal Literacki liczy obecnie (stan na 23 stycznia 2013 r.) 12 121 zarejestrowanych użytkowników; Portal Pisarski – 6927 użytkowników; podobna liczba forumowiczów (dokładnie 6467) zarejestrowała się na Forum Literackim Mirriel; z kolei strona internetowa Wspieramy Polską Młodą Twórczość liczy 3913 użytkowników⁴.

⁴ Portal Literacki, www.portalliteracki.pl, Portal Pisarski, <http://www.portal-pisarski.pl/>; Wspieramy Polską Młodą Twórczość, <http://wpmt.pl/>; Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/> [dostęp wszystkich: 23.01.2013].

Podane powyżej dane stanowią wycinek rzeczywistości, a wymienione strony internetowe są tylko kilkoma z tych bardziej popularnych (mających jedne z lepszych statystyk, jeśli chodzi o liczbę zarejestrowanych użytkowników). Mimo tego kilkutyśne zainteresowanie portalami bazującymi na amatorskiej twórczości literackiej stanowi zadowalający wynik, jeśli porównać go chociażby z poziomem czytelnictwa Polaków⁵. Przyglądając się działaniu internetowych portali i forów literackich, można zauważyć, że na pierwszy plan wysuwa się stopień ich profesjonalizacji. Choć przytaczane na łamach tekstu portale i fora literackie charakteryzują się tym, że osiągnęły stosunkowo wysoki stopień profesjonalizacji, gdy przypatrzeć się początkom powstawania społeczności internetowych skupionych wokół różnego rodzaju piśmiennictwa, swoje istnienie zaczynały one niejednokrotnie jako inicjatywy oddolne amatorów, a nie specjalistów z zakresu literatury. Zazwyczaj byli to i są miłośnicy piśmiennictwa, potrafiący umiejętnie wykorzystać możliwości internetu w celu zaistnienia na „arenie literackiej”.

Zaistnienie na „arenie literackiej” ma z jednej strony wymiar sprawdzenia swoich umiejętności piśmienniczych, z drugiej to swego rodzaju „ukłon” względem literatury i/lub literatów, którzy wywarli na inicjatorach piśmienniczych stron internetowych wrażenie na tyle silne, że przejawiało się ono jako działanie fana, miłośnika. Tym samym nie zawsze utworzenie literackiego miejsca w Sieci stanowi osobistą próbę piśmienniczą i jest wyrazem chęci zyskania czytelników swojej twórczości. Raczej należy przyjąć, że jest to chęć znalezienia się w gronie innych czytelników czy piszących, czyli (mówiąc najogólniej) w grupie o wspólnych zainteresowaniach oscylujących wokół słowa pisanego.

Nie zmienia to jednak faktu, że ci drudzy (piszący) chcą być czytani i to właśnie „bój o czytelnika” jest odzwierciedleniem współczesnych realiów, jeśli chodzi o literaturę szeroko pojętą. Na portalach i forach autorzy (nie ważne, czy amatorzy czy pisarze już „drukowani”) mogą w sposób stosunkowo dla siebie nieinwazyjny (funkcjonują bowiem zazwyczaj pod pseudonimem/nickiem): podzielić się swoją twórczością, zyskać czytelników, poznać innych ludzi z kręgu zainteresowań pisarskich, a także zyskać pierwszych krytyków, redaktorów, pomocników i doradców względem swojego literackiego warsztatu, czyli innymi słowy budować swój kapitał społeczny na polu literatury.

⁵ Według danych Biblioteki Narodowej na temat czytelnictwa w 2010 r. połowa Polaków w ciągu miesiąca poprzedzającego badanie nie przeczytała książki czy choćby dłuższego niż 3 strony artykułu bądź opowiadania (również w internecie). Za: *Z czytelnictwem nadal źle – raport z badań Biblioteki Narodowej*, Biblioteka Narodowa, <http://www.bn.org.pl/aktualnosci/230-z-czytelnictwem-nadal-zle---raport-z-badan-biblioteki-narodowej.html> [dostęp: 28.01.2013].

Warto tutaj zwrócić uwagę, że chociaż celem udzielania się na portalach literackich w dużym stopniu jest nawiązanie przydatnych, mogących zaprocentować w przyszłości, kontaktów oraz zyskanie pierwszych oddanych czytelników (kwestią drugorzędną jest to, że tylko w mikroskali forum czy portalu), nie ma to bezpośredniego przełożenia na korzyści materialne. Podobnie sprawa wygląda w przypadku założycieli tychże miejsc w Sieci. Obecnie trudno o przyciągnięcie przez nowo powstały portal kilkutyśięcznego grona użytkowników choćby ze względu na mnogość tego typu miejsc oraz łatwość ich utworzenia. Z pewnością większe szanse na to miały osoby, które zakładały fora czy portale literackie kilka lat wcześniej.

W historii oddolnych inicjatyw założenia forum/strony/portalu literackiego nierzadko ich twórcami są/były osoby kilkunastoletnie. Świadczy to w pewnym stopniu, że bywają one działaniami względnie spontanicznymi, nienastawionymi na zysk, a raczej na konkretny sposób spędzania czasu wolnego. Przykładem obrazującym taki stan rzeczy może być istniejący i dobrze prosperujący Portal Pisarski, który założył sześć lat temu Wiktor Orzeł. Na prowadzonym przez siebie blogu wyznaje: „Urodziłem się 8 lutego 1990 roku. Od kilku lat staram się z lepszymi lub gorszymi rezultatami pisać prozę i czasami poezję, czy publicystykę. Za swój największy sukces uważam stworzenie portalu pisarskiego, który liczy już ponad sześć tysięcy użytkowników i nieprzerwanie funkcjonuje od sześciu lat. Mam za sobą także debiut literacki, w Antologii opowiadań fantastycznych *Przedświt*. Obecnie publikuję głównie w Internecie”⁶.

Kolejny przykład to strona internetowa *harrypotter.elisa* (mająca przede wszystkim charakter fanowski, już nieprowadzona, choć nadal obecna w Sieci), którą utworzył Radosław Zacha, gdy miał również kilkanaście lat. Jego wypowiedź potwierdza amatorskie początki strony internetowej: „Piętnastego Czerwca 2001 roku otworzyłem tą stronę. Nie miałem co do niej zbyt wielkich nadziei, nie wierzyłem też, że może osiągnąć w przyszłości chociażby jakiś mały sukces, zwłaszcza, że wielką popularnością cieszyła się wtedy Polska Strona Miłośników Harry’ego Pottera autorstwa Tytusa Hołdysa. Stronę zrobiłem z nudów, nie miałem żadnego pomysłu na tematykę, a koniecznie chciałem ją zrobić o czymś ciekawym. Zafascynowała mnie też książka o małym czarodzieju, którą przeczytałem później jeszcze nie jeden raz”⁷. Niedociągnięcia w wypowiedzi tego założyciela strony internetowej i popeł-

⁶ *O mnie*, Wiktor Orzeł – Blog literacki, http://wiktororzel.portal-pisarski.pl/o_mnie/ [dostęp: 16.01.2013].

⁷ *O stronie*, HarryPotter.org.pl, <http://www.harrypotter.org.pl/index.php?pokaz=ostronie> [dostęp: 16.01.2013].

nione błędy świadczą prawdopodobnie nie tyle o ignorancji poprawności językowej, co o podchodzeniu do prowadzenia lub współprowadzenia portali internetowych na zasadzie uczenia się na błędach, nauki poprzez praktykę.

Powyższe przykłady inicjatyw podjętych przez dwoje młodych ludzi w celu stworzenia miejsca w Sieci poświęconego piśmiennictwu dowodzą, że pomysłodawcom i założycielom przyświecały zazwyczaj indywidualne pobudki, które (z czasem) dzięki „dobremu przyjęciu” przez innych internautów przeistoczyły się w społeczności literatowej. To właśnie dzięki grupowemu działaniu, wzajemnemu korygowaniu popełnianych błędów i praktyczną naukę są możliwe rozkwit portali literackich i spełnienie ich podstawowej misji, za którą można uznać udowadnianie, że pisać każdy może, ale czasem warto to robić w grupie.

Współcześnie potencjał zbiorowego miłośnictwa literatury (we wszelakich formach) w środowisku internetowym nie jest zaskoczeniem, będąc raczej sprawdzoną możliwością na szeroko rozumiane działania na rzecz kultury i literatury. W tym duchu powstała Fundacja Liternet zajmująca się promocją literatury w internecie, jak również udostępnianiem nowych przestrzeni technologicznych dla literatury i sztuk⁸.

3. Formy aktywizacji piśmienniczej

Aktywizacja piśmiennicza jest bardzo przydatnym (a niekiedy nawet niezbędnym) narzędziem stosowanym na internetowych platformach poświęconych słowu pisanemu. Pełni ona funkcję mobilizacyjną użytkowników/członków piśmienniczych społeczności internetowych, wprowadzając w akt pisanie elementy kooperacji, współzawodnictwa lub nagradzania za pisanie. Dzięki temu chroni omawiane platformy literatowe przed spadkiem zainteresowania ich działalnością oraz scala jej członków we wspólnych piśmienniczych inicjatywach, gdzie każdy z użytkowników może odegrać istotną rolę w działaniu portalu czy forum (np. organizatora czy pomysłodawcy akcji piśmienniczej, piszącego, recenzującego itd.).

Pierwszą formą aktywizacji piśmienniczej w Sieci, którą chciałabym omówić na łamach niniejszego tekstu, jest pisanie sztafetowe (określane również jako sztafety, sztafetówki lub literackie sztafety). Sztafetówki są zbiorowym tworzeniem tekstu i historii przez kilku autorów. Zbiorowa opowieść powstaje dzięki piszącym, którzy wcześniej wyrazili akces do jej współopowiadania. Autorzy dopisują swoje

⁸ *Misja fundacji*, Fundacja Liternet, <http://fundacjaliternet.org/misja-fundacji/> [dostęp: 16.01.2013].

części jeden po drugim – nazwa pisania sztafetowego stanowi nawiązanie do dyscypliny sportowej i odtwarza obowiązujące w nim reguły (przekazywanie napisanego tekstu jednego autora drugiemu autorowi i tak dalej aż do mety – końca literackiej sztafety). Dlatego też literacka sztafeta to zazwyczaj zorganizowana akcja, konieczne jest bowiem wyznaczenie kolejności wśród autorów piszących partie zbiorowego tekstu. Cechą charakteryzującą zbiorowe pisanie sztafetowe jest stworzenie fabuły snutej opowieści w trakcie pisania. Oznacza to, że do końca nie jest znane zakończenie tworzonego zbiorowo tekstu, czy też kolejny zwrot akcji, który ma prawo wprowadzić każdy z autorów. Moc decyzyjna piszących sztafetę odnośnie do tego, co wydarzy się w kolejnym stworzonym przez nich fragmencie, jest jednak okupiona wymogiem dostosowania tworzonego przez siebie kawałka opowieści do istniejącej już fabuły, napisanej przez poprzedzających ich w kolejności autorów. Wszyscy biorący udział w tego rodzaju zbiorowym pisaniu są zobowiązani do dopasowania się do ogólnej tematyki pisanej opowieści, narzuconej z góry. Niezbędna do tego jest osoba organizująca i koordynująca akcję piśmienniczą i wszystkich jej uczestników. Może być ona również autorem pierwszego lub kolejnego fragmentu zbiorowej opowieści.

Wśród przykładów akcji pisania sztafetowego, obecnego przede wszystkim na forach internetowych i innych stronach skupiających społeczności literatki, na uwagę zasługują te realizowane na Forum Literackim Mirriel. Pierwsza – *Z mroku w ciemność, czyli tragedia* odbyła się w 2004 r., a trzy kolejne edycje tak zwanej *Różdżkofety*, były pisane w latach 2006–2008⁹.

W zbiorowym piśmiennictwie sztafet można mówić również o wychodzeniu tego typu twórczości literackiej poza fora internetowe. W oparciu o tę formę aktywizacji piśmienniczej w Sieci powstała książka *Nowa Rewolucja*, wydana w formie elektronicznej. Książka jest efektem projektu „W alternatywnej Warszawie... czyli specjalna literacka sztafeta awangardowa”, zrealizowanego przez Forum Literackie Mirriel i organizatorów konwentu miłośników fantastyki Avangarda 007, który odbył się w 2011 r. w Warszawie. Omawiana książka jest wynikiem twórczej pracy jedenastu piszących, którzy byli autorami poszczególnych rozdziałów. Każdy z twórców na napisanie swojej części powieści miał trzy dni i musiał dostosować swój autorski fragment do zastanej całości tekstu stworzonego przez piszących

⁹ *Z mroku w ciemność, czyli tragedia*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=2&t=125> [dostęp: 16.01.2013]; *M jak Magia! Czyli Różdżkofeta*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=12&t=3175> [dostęp: 16.01.2013]; *Rybki kwietniowe Czyli Różdżkofeta sezon drugi!*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=12&t=4976> [dostęp: 16.01.2013]; *Różdżkofeta o Bardzo Małym Rozumku czyli Sezon Trzeci*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=12&t=8689> [dostęp: 16.01.2013].

przed nim: „Jedenastu autorów, dwa miesiące intensywnej pracy: planowania, rekrutacji autorów, wreszcie – pisania. Efektem tych działań jest e-book, który macie przed oczami: <Nowa Rewolucja>. Jak w ogóle do tego doszło? [...] Do projektu zatytułowanego roboczo <W alternatywnej Warszawie... czyli specjalna literacka sztafeta awangardowa> zgłosiło się łącznie jedenastu autorów [...]. Projekt ruszył 17 czerwca 2011. Tempo pracy było zawrotne – na jednego autora przypadały tylko trzy dni. Mimo to nie zaliczyliśmy żadnych opóźnień i ostatni rozdział powstał zgodnie z planem 19 lipca 2011”¹⁰.

W polskich realiach można odnotować również pisanie szafetowe poza społecznościami internetowymi. Przykładem są sztafety literackie pisane przez dzieci w wieku 10-13 lat w Bractwie Wtajemniczonych (szkolnym klubie fantastyki), działającym w Podstawowej Szkole Społecznej „Niedźwiednik” w Gdańsku od ponad dekady. Bractwo przez pewien czas było klubem sprzymierzonym w Gdańskim Klubie Fantastyki. Sztafety literackie były pisane przez kilku lub kilkunastu uczestników. W tym przypadku zbiorowe pisanie można uznać za nowatorskie rozwiązanie edukacyjne dla dzieci w wieku szkolnym.

Warto zaznaczyć, że pisanie szafetowe zostało uznane za jedno z możliwych innowacyjnych rozwiązań piśmienniczych aktywizujących do pisania w Sieci. Projekt opierający się na tego typu piśmiennictwie, zatytułowany *Relay Writing*, który zapoczątkował w 2003 r. i koordynował Tom Geraghty, znalazł się wśród 101 uhonorowanych w 2006 r. przez czasopismo „Writer’s Digest” stron internetowych (*101 Best Websites for Writing*)¹¹.

Piśmiennictwo literackich sztafet jest więc z powodzeniem praktykowane zarówno wśród społeczności internetowych, jak i poza Siecią.

Kolejną formą aktywizacji piśmienniczej wykorzystywaną na internetowych forach literackich są pojedynki literackie. Jak sama nazwa wskazuje, pojedynek literacki opiera się na rywalizacji piśmienniczej. Jej efekty zostają ocenione w sposób jak najbardziej bezstronny i obiektywny przez pozostałych użytkowników forum (którzy do momentu rozstrzygnięcia pojedynku nie znają nazwisk czy też nicków autorów tekstów pojedynkowych). Poniżej zostały zaprezentowane fragmenty regulaminów pojedynku literackiego oraz przykładowe warunki wprowadzające do takiego pojedynku.

Regulaminy pojedynków literackich:

¹⁰ *Nowa Rewolucja*, Warszawa 2011.

¹¹ T. Geraghty, *Relay Writing*, www.relaywriting.net [dostęp: 19.01.2013]; T. Geraghty, *Relay Writing Collaborative Story Telling*, www.tomsblog.posterous.com [dostęp: 19.01.2013].

- „2. Wyzwanie może rzucić każdy, rzucając rękawicę pod nogi konkretnej osoby (aby uniknąć nieprzyjemnych i nieuczciwych sytuacji, Moderatorstwo postanowiło, że nie można wyzwąć osoby, która nie ma żadnego dorobku literackiego publikowanego na którymkolwiek forum) bądź w tłum. Musi jednak pamiętać, aby zrobić to w Komnacie Wyzwań. [...] 6. Prowokator ustala warunki już podczas rzucania wyzwania, ale tylko wówczas, gdy rzuca tę rękawicę w tłum. W przypadku, gdy wytypuje on konkretną osobę, to warunki ustala Wyzwany. W warunkach należy uwzględnić: tytuł, formę, długość i inspirację/temat pojedynku, ewentualnie warunki dodatkowe”¹².
- „Otoż, potrzebuję ośmiu dzielnych osób, które dobiorą się w pary i stoczą pojedynek na teksty. [...] Turniej składa się z trzech etapów:
I etap – Mamy cztery pary, wszystkie osoby piszą na ten sam temat np. koń. To jest słowo klucz, a już od was zależy, jak to potraktujecie. Może być humoreska, groteska, horror, bajka, fantastyka, co chcecie, byleby tekst traktował o koniu. Na napisanie tekstu jest tydzień, to mało czasu, ale przecież chodzi o zabawę, ma być dynamicznie. [...] Wszystkie teksty zostaną naraz wklejone w tym temacie. I etap zwieńczymy głosowaniem. Użytkownicy będą mieli dwa dni na wybranie zwycięzców spośród par, które się pojedykowały. Cztery zwycięskie osoby przejdą do drugiego etapu.
II etap – Takie same zasady, tylko pojedynkują się już dwie pary. Ten, kto uzyskał w pierwszy etapie najwięcej głosów, ma możliwość jako pierwszy wyznaczyć sobie rywala. Dostajecie nowy temat, tydzień na napisanie tekstu, głosowanie i finał.
III etap – Finał! Najlepiej pisząca para stoczy pojedynek na śmierć i życie. Zasady takie same”¹³.

Przykładowe warunki pojedynku literackiego:

Tytuł: Zastępstwo (tytuł uznajmy za roboczy, każdy tekst powinien mieć swój tytuł, bo co to za porządki, żeby dwa teksty pod tym samym tytułem?)

Forma: proza

Konwencja: A jak myślicie?

Długość: minimum 7000 znaków bez spacji

¹² *Klub Pojedyneków im. Twórczej Owieczki – Regulamin*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=28&t=9291> [dostęp: 17.01.2013].

¹³ *Pojedynki Literackie*, Portal Pisarski, <http://www.portal-pisarski.pl/forum/temat/1944/pojedynki-literackie-regulamin-i-edycji> [dostęp: 28.01.2013].

Temat: Święty Mikołaj, jak wiadomo, posiada fabrykę zabawek. W fabryce znajdują się krasnoludki (ciche, pokornego serca, mają czerwone względnie zielone czapeczki, piją dużo kakao). Generalnym zajęciem krasnoludków jest śpiewanie radosnych piosenek i zasuwanie w mikołajowej fabryce jak te osiołki. Tylko tutaj mamy problem. Rok 2008 generalnie się nie popisał i w grudniu postanowił ukoronować swoje całoroczne próby zatrucia wszystkim życia. Krasnoludki złapały tasiemce. Sprawiedliwie, każdy po jednym. Posiadanie tasiemca jest mało przyjemną okolicznością, a jak się jest takim małym, spokojnym krasnoludkiem, to w ogóle przechłapano. Cała załoga poszła na chorobowe i Mikołaj był zmuszony zatrudnić zastępstwo. Na szczęście w ostatniej chwili znalazł solidną ekipę. Krasnoludy (ruda broda, zakazana mordą, topór w ręce, niektóre prawdopodobnie słyszały, że gdzieś tam istnieje jakieś kakao). A tu Gwiazdka musi się odbyć! *Ho, ho, ho, ho!*¹⁴.

Jeszcze inną formą aktywizacji piśmienniczej są uzyskiwane przez piszących gratyfikacje. Najbardziej podstawową nagrodą za pracę twórczą amatorów pisania jest sama możliwość zaistnienia na wybranym forum czy portalu, a nawet zyskanie kręgu wiernych czytelników w tejże społeczności literatowej, rozpoznawalność. Należą do nich również ćwiczenie własnego warsztatu literackiego i korzystanie z porad, udzielanych przez bardziej „obytych z piórem”. Często na omawianych platformach pojawiają się informacje na temat konkursów literackich oraz spekulacje internautów na temat różnorodnych alternatyw wydania własnej twórczości. Znajomość sposobów i miejsc na literacką samorealizację może korzystnie wpłynąć na poczynania miłośników słowa pisanego, zarówno pod względem czytelnictwa, jak i prób pisarskich.

4. Zamiast podsumowania

Rozpatrując internetowe platformy literackie, nie można pominąć kwestii problemowych w ich działalności. Oddolny, amatorski charakter portali literackich oraz dowolność publikowania w Sieci tekstów literackich (tak zwane wprawki literackie) mają przełożenie na całościowe postrzeganie tego typu miejsc, gdzie „piśmiennicze perełki” giną w zalewie tekstów pisanych niewprawną ręką początkujących literatów amatorów. Wątpliwości co do ich wartości nastrocza również sama liczba literackich miejsc w Sieci. Łatwość założenia forum internetowego, bloga czy nawet

¹⁴ *Komnata Wyzwań*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=28&t=9292&sid=2a39424ead85924d33caf55531651631> [dostęp: 17.01.2013].

strony internetowej sprawia, że w gąszczu nieprzemyślanych inicjatyw piśmienniczych (do których ich założyciele zbyt szybko stracili zapał, pozostawiając je na „internetowym śmietniku”, lub do których nie przekonali się inni internauci) łatwo przeoczyć te, które zasługują na uwagę i są prowadzone przez w pełni zaangażowanych w ich działanie miłośników słowa pisanego.

Trudno jednoznacznie wyrokować, czy portale i fora literackie mają przyszłość. Wskaźniki czytelnictwa od lat pozostają bezwzględne wobec literatów, przedstawiając coraz bardziej niepokojące dane odnośnie do liczby czytających i czytanych tekstów. W dodatku wymogiem współczesności stało się już to, by teksty ukazywały się również (albo tylko) w formie elektronicznej, ich druk bowiem przestaje być opłacalny. W takich realiach, gdzie czasopisma i książki trafiają do obiegu tylko w Sieci, pod znakiem zapytania stoi zainteresowanie internautów innym piśmiennictwem, które nie wychodzi spod piór profesjonalistów czy znanych literatów oraz pod szyldem rozpoznawalnych wydawców. Amatorskie pisanie wydaje się jednak wychodzić naprzeciw pisarskim wymaganiom. Dzięki otwartości na wszystkich chcących „spróbować się” w pisaniu i działanie na zasadzie zabawy ze słowem, literackie miejsca w Sieci zdobywają zwolenników.

Przez to amatorskie pisanie staje się nie tyle (lub nie tylko) trampoliną do piśmienniczej profesji, ile celem samym w sobie; formą rozrywki bądź nauki poprzez zabawę – w przystępnej, niewymagającej nakładów finansowych, a także niestawiającej od samego początku wysokich wymagań we władaniu piórem formule, w której każdy może zapracować sobie na czytelnika, o którego coraz trudniej w otaczającej rzeczywistości. Wpisuje się również w ogólną tendencję do praktykowania cyfrowego opowiadania historii (*digital storytelling*)¹⁵, posiłkującego się wszelkimi możliwymi środkami wyrażania swojej opowieści.

Tym samym potwierdza dominujący aspekt w funkcjonowaniu społeczności literatowskich, tj. bazowanie na zbiorowym zamiłowaniu słowa pisanego, a przez to i wspólnych działaniach proliterackich, do których (przynajmniej w chwili obecnej) Sieć wydaje się najbardziej sprzyjającym i pozwalającym na praktycznie nieograniczoną kreatywność miejscem na mozaikę tworzenia, przetwarzania i odtwarzania opowieści.

¹⁵ *Digital Storytelling*, <http://i-a-e.org/articles/46-feature-articles/50-digital-storytelling.html> [dostęp: 23.01.2013].

LITERATURA:

- Bodzioch-Bryła B., *Na pograniczu literatury i mediów, czyli medialność na papierowym nośniku* [w:] *Granice w kulturze*, A. Radomski, R. Bomba (red.), Lublin 2010.
- Digital Storytelling*, <http://i-a-e.org/articles/46-feature-articles/50-digital-storytelling.html> [dostęp: 23.01.2013].
- Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/> [dostęp: 23.01.2013].
- Geraghty T., *Relay Writing – Collaborative Story Telling*, www.tomsblog.posterous.com [dostęp: 19.01.2013].
- Geraghty T., *Relay Writing*, www.relaywriting.net [dostęp: 19.01.2013].
- Jarosz B., *Liternet – sztuka, moda czy konieczność? Polskie powieści hipertekstowe w Sieci*, <http://www.up.krakow.pl/ktime/ref2006/Jarosz.pdf> [dostęp: 17.01.2013].
- Klub Pojedyneków im. Twórczej Owieczki – Regulamin*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=28&t=9291> [dostęp: 17.01.2013].
- Komnata Wyzwań*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=28&t=9292&sid=2a39424ead85924d33caf55531651631> [dostęp: 17.01.2013].
- M jak Magia! Czyli Różdżkofeta*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=12&t=3175> [dostęp: 16.01.2013].
- Marecki P., *Liternet* [w:] *Liternet. Literatura i internet*, Marecki P. (red.), Kraków 2002.
- Misja fundacji*, Fundacja Liternet, <http://fundacjaliternet.org/misja-fundacji/> [dostęp: 16.01.2013].
- Nowa Rewolucja*, Warszawa 2011.
- O mnie*, Wiktor Orzeł – Blog literacki, http://wiktororz.el.portal-pisarski.pl/o_mnie/ [dostęp: 16.01.2013].
- O stronie*, [HarryPotter.org.pl](http://www.harrypotter.org.pl) <http://www.harrypotter.org.pl/index.php?pokaz=ostronie>, [dostęp: 16.01.2013].
- Pojedynki Literackie*, Portal Pisarski, <http://www.portal-pisarski.pl/forum/temat/1944/pojedynki-literackie-regulamin-i-edycji> [dostęp: 28.01.2013].
- Portal Literacki, www.portalliteracki.pl [dostęp: 23.01.2013].
- Portal Pisarski, <http://www.portal-pisarski.pl/> [dostęp: 23.01.2013].
- Różdżkofeta o Bardzo Małym Rozumku czyli Sezon Trzeci*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=12&t=8689> [dostęp: 16.01.2013].
- Rybki kwietniowe Czyli Różdżkofeta sezon drugi!*, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=12&t=4976> [dostęp: 16.01.2013].
- Wspieramy Polską Młodą Twórczość, <http://wpmt.pl/> [dostęp: 23.01.2013].

Z czytelnictwem nadal źle – raport z badań Biblioteki Narodowej, Biblioteka Narodowa, <http://www.bn.org.pl/aktualnosci/230-z-czytelnictwem-nadal-zle---raport-z-badan-biblioteki-narodowej.html> [dostęp: 28.01.2013].

Z mroku w ciemność, czyli tragedia, Forum Literackie Mirriel, <http://forum.mirriel.net/viewtopic.php?f=2&t=125> [dostęp: 16.01.2013].